

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Ḥamishah shiṭot

Nachmanides, Moses

Zultsbakh, 1762

VD18 15256944

תלפמה קרפ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10835

חדושי נדה להרמב"ן וזל פרק כל הוד

לשבוואר דאחר כדס עוד שחשו ולעול דאחר של נפור חיה ולרב נתמן
 דאחר של סקיה ל"ק הא דתמן הרנה מחלולות תולה בה וכבנה ובענה
 דא"ל חד שיטורא הוא חלה לגמרי בלחוד דפרים הוא דמקטינן מינה
 הינכך חיה לן לפורשי דכולהו לא פליגי אלא מר בקי בחאי חותמה ומר
 בקי בחדר ודכולהו דכרייתא כתי חד הוא כדאמרן . והא דאקטינן
 הרנה מחלולת היא זה תולה בה מאי לחו דכולהו גופיה ואקטינן כתי
 תולה בכנה וכבענה . פלגתו כנה משכח לה משמע דלא תלינן בכתמים
 חלה בדדמי ומקטינן ורואין ומכאן החמירו ומכאן בחקת גליוני ראשוני
 דעכסיו בזמן הזה כיון שכלנו רחייט דמיס וזין בקימות כמראיהן של ד'
 דמיס אין תולין בכתמים ולא כן ולא בעל ולא במחלולות ואוק של
 טבחים . ושאר כל מה ששנו כתמים בכתמים לתלות חלה ככונן חסודות
 לבעלה . וריבנו בעל התוספות השיי דבי חמרינן עברה כסוק של טבחי
 תולה וכן במחלולת ככונן מעלה קחמרינן דתולה ולא תגופא חלה
 חלה מעלה חלה . לא מיהו היכא דירטינן ודאי דלא דמו ליכא לחימלי
 ומ"ה קחמרינן הכא בשמעינן לת"ד כדס מחלולת של רחש הרנה ודאי
 מחלולת של גוף היאך תולה בלאני דומה ודאי וכן קושיא דנה ובענה
 חלה משמחה תולין כתמים בכל מה שחמרו חכמים ובעליון זה כסב
 הרחב ד"ל דמולין תן הסתם כל מיני חרודס כחדוס וכל מיני שחור
 בשחור עד שיבדר לה ודאי שאין חרודס הנכב דומה לחרודס הכתם דהתם
 חיו תולה כדכתיב לקמן נעסקה בחרודס אין תולה בו שחור . ובשמעינן
 הכי אקטינן היאך חסדר לפנותו כמכת בעלה ובעד מחלולת הרגוף והלה
 דבר ברור הוא שאינו דומה . אבל מי שאינה יודעת בדימויות או פאלך
 סגכט מנגד פניה ואינה יכולה לדמות תולה תן הסתם כדאמרין באשה
 שפלת לפני ר' עקיבא וחמרה לו רחייט כתם שמה מכה ים בידך וטרהס
 והרי אשה זו לא הביאה הכתם בידה לפניו וטרהס ויד ולא הקיף ולא
 ידע כל זה שכתב הרב ז"ל . וכן יש לפרש זו וסוקו בשמעינן מחלולת
 ובעלה דה"ק ודאי מדעתינן תליא כתי אלא ככתם טמא עסקינן וחלו
 הכך דדמו כתמים טהורים הם ומה נפסק אי לא דמו לא תליא וזי דמו
 לא כריכי תלייה כלל . ולא כתי לתרני כשרחמה ואכר ואינה יודעת
 מה רחמה דמשמחה ברחמה וכלא לפני חכס תן ודע דאיכא טובח
 משירין הינכך בזמן שאין בקיאי תולה במחלולת הרגוף וכבענה וכל
 מיני חרות עד שיבדר לבי הדעת שאין דומין וכן נגשו ואין לחוש
 וסוב ראינו בכתמים שכתב הרחב ד"ל עיינתי בכל מילי דרבוואתח
 ולא אשכחתי כהון דינא דכתמים אי כהני האידנא או לא . ואף על גב
 דאשכחן דמטמא את בעלה כפרק קמח דנדה דלמא לטהרות היא וזה
 אינו כהון וכבר הסיב הרב חתנו ז"ל מדאמרין בכתמים פעמים סקן
 מביאים לידו וזה ואיתנר עלה מהו דמיתא כל כהאי גזונא מביאה קרבן
 ונאלל קמשתע לן מביאה קרבן נחתור לבעלה דאי לטהרות בלבד קרבן
 מאי עבידתיה דאפילו דכאסור בקדשים ליכא למיחס כיון דלייתיה חלה
 דרבנן בעלמא לחוש כטהרות ולבעלה משירין חותה לבתלה . ועוד
 הסיב מדאמרין כהני כפרק הרוחה (דף נ"ה ע"ב) לדברי אין קן שאין
 לך אשה שטהורה לבעלה שאין לך כל מה ומטה שאין עליה כהני טיפי
 דס מחלולת לדברי חמרי אין סוף שאין לך אשה שאינה טהורה לבעלה
 וכו' . אלא כתמים לבעל נחתור ואין לך לאשרי שרי חסודין כנות
 ישראל שסגנו שאסור בכתמים וקי"ל דמנהגא מילתא היא כרי ורא .
 כל אלו דברי הרב ז"ל :

בזה דתמן וכשעת מיתתו אחר לבנו חזר כך בד' דכרים שהייתי
 אומר ח"ל וחתה למה לא חזר' כך וכו' כחמני ומלל קמני התם בעלונת'
 חלה סכריה דר' יוסי הרב ביה עקביא לטהר לגמרי ושור דמחניתא דרב
 דימי מטהרדעא וסוגיין דעלה כרים פ' המפלת כולהו כר' יוסי חמרינן .
 ואינו עכסיו סכטלו רואי דמיס כל שיש בו מראה אדמימות ואפילו במימי
 בשר ללי ודיסה חמני יוסכת עליו סכטע נקיים וכן ככל מראה שחור
 ואפילו כוית ודיסה חמני ואפילו דיסה תן הדיסה חלה כדס הירוק ח"ל
 לכן ושאר מראות ודאי אינה יוסכת כלום של גורו לא על דס ותולדותיו
 חלה חלו אינן ככלל לדכרינו שפסקנו הלכה כר' יוסי בירוק . וכן כתב
 הרמב"ם ז"ל שהאשה שרחמה לובן או חרודס ריח היא טהורה אף
 בזמן הזה חלה טהור סומך על דכרי ב"ס לכחוכ בחכורו שאין לך דמיס
 שחאים כלל לא ה' ולא חשק להתם : וירר ר"מ לשיטתו של עקביא
 וטימא זה"ק להו וכו' . ו"מ כל שמועה או אחר דכרי של ר' יוחנן דהוא
 אומר ירד ר"מ לשיטתו של עקביא וטימא טמא דקאמר חס אינו מטמא
 משום כתם משום דכס ריחק נאשה לא סביח ח"ל לרבנן דתולין קח"ל
 כרי דסיקא משוימו ליה גבי כתם דלקולא גבי רוחה מתם תהא טמאה
 גדה למרוק ויטונו עקביא ואקטינן עליה דר' יוחנן ח"ה חס אינו מטמא
 משום כתם וכו' . משום רוחה מיכיו ליה חלה ה"ק להו וכו' קושיא היא
 ומאדרינן לקיימא לדר' יוחנן ח"ה שסיר קחמרי ליה חלה ה"ק להו וליהו
 בתסקה להכסור את הורטיס דכס גדה ודאי מכסור את הורטי' ומטמא'
 חותם כדתינא כחוספתא חכס' שבת פ"ח מנין לדס גדה טהור מסקה
 שגמור מקור דמיס וכאמר ביום טהור יחי' מקור נפתח וכו' וחמלי
 לא שוימו ליה מיהא כדס גדה להכסיר שהרי אף כשאר דמיס דעלמא יש
 מכסירין והגוף חסמ מקילין על זה שלא לעשותו כדס גדה אפילו בדבר
 פמיניו שאר דכרים דינן כך ורבנן כעיה דס חללים וכל שאינו דס
 חללים טהור הינכך זה שאינו דס גדה לדכרינו כשאר דמיס שאין כהס
 חלה כדון חותה . ואקטינן לר' יוחנן כתי שפיר קחמרי ליה ה"ק להו
 חלפיה ג"ס כתיב הכא שלחך פרדס חמוטים כלומר כיון שבעד זה
 חסורה לבעלה וקרינן כס גן נעול וכסיר דעלה כתיב שלחך וחמרי ליה
 רבנן אין חרודס דן ג"ס מעלמו ואפילו לדכרינו שפולין ואוסרין חותה
 לבעלה גבי הכסר לקולא ואין סי' זה חלה דכרי נביאות . ואחרים פירשו
 השמועה בפסטה לא שחמרו שר' יוחנן הוא דפריס וה"ק גדי דלא מטמא
 משו כתם מטמא משו רוחה ובי איסורי להיאה ליסב איסוריך לי דר' יוחנן
 ז"ל שלא חמר ר' יוחנן ירד ר"מ לשיטתו של עקביא חלה מפני שחמר
 בשמעינו חס אינו מטמא דמשמע דלדכריסם אחר להו כלומר גדי
 דמקילתו כזה חרודו לי מיהת כוה חס אינו כעקביא ס"ל ומטמא כו וכו'
 הינכך לכולהו ליטיי אימא לדר' יוחנן וכולהו כתי קחמרו להו כלומר
 לדכריסם כדפרישית וגמרהו הוא דפריס ואולי וה"ק להו וכו' . ומיהו
 הא ק"ל איכו ח"ר יוחנן ירד ר"מ לשיטתו של עקביא וטמא והא לקמן
 כפ' כותים ח"ר מאיר חס יוסכתהן על כל דס תקנה גדולה היא
 לכן חלה שרואה דס חרודס ומשלימתו לדס ירוק חלה כרבנן ס"ל ואפשר
 דהתם לרבנן קחמרו להו ונקש מראה טהור לדכריסם ולאו דוקא :
 והא דאמרין חלפיה ג"ס כתיב הכא שלחך פרדס חמוטים ודאי
 קשיא דר"מ לאו ככל מה שחשה משלחת מטמא משום הכסר דא"כ מאי
 איריא דס ריחק דנקט חלה כדס גדה בלחוד הוא דקח מכסיר מדכתיב
 גן נעול וכתיב פרדס מה פרד' הוא נעול להסתמר כך כנות ישראל נועלות
 פתחין לבעליהן וז"ל ח"ק נבי דלא מטמימו משום דס גדה מכסיר
 והלה אין לך מכסיר . חלה דס גדה והוא דס טהור הוא לדכריסם וזו טה
 דכ"ל והסיב לר"מ כל היכא דחויא דס חרודס והדר קח חויא כל דס
 מכסיר שכל זמן שהיא כפרד' שלחך קרינן ביה וה"ק להו לדודי דס טמא
 הוא מכסיר מתחלתו חלה לדודו חרודו לי איכי מיהת דהיכא דחויא דס
 חרודס משקרא והוא פרדס אפילו ירוק וכסיר דקרינן ביה שלחך וחמרו
 ליה ג"ס לא גמרינן הינכך אפילו דס חרודס עמנו אינו מכסיר :

סליק פרק כל הוד

פרק המפלת

אלא חמר ר' נתמן כר' יוחנן וכו' . וס"פ וכו' פיתח הכי קאמר ברייתא
 המפלת חתיכה חרותה ושחור או ירוקה ולבינה אינה טמאה ליה לא חס
 י

דקבא עי' דה"ג וכו' מבי פליגי רבנן אירוקה ולבינה פה חמר
 כל של שאר מיני דמיס דכרי הכל טהורה

י

פרק החדשי נדרה להרמב"ן וז' פרק המפרת

דף כב"א א"ד האי ממנו עד שתלאו טומאתו לחן . ואי קשיא הכא איכטרך קרא לומר שלא יטמא בפנים דלחמא דיבא הוא דמטמא והכא איכטרך כבשרה לומר שמתמאה בפנים אלמא אין דיבא לטמא . לא קשיא דגלי רחונגא כחד ואיכטרך חכריה שלא תאמר זב וזבה הוקשו א"כ בליש דינו לטמות משקך שסמו לנחת מיד ולא האשה שהרי עומד כענין החיובין ברהב : ודרלא עמנו הוא אינו מטמא אלא בחתימות פי האמה . למימרא דנוגע הוא . פירש רב הונא איבא דנפסאי פשיט ליה דס"כ כר' נתן דחמ' זב אינו מטמא אלא בחתימות פי האמה ואל תתמה רביה דרבה הוא דאמר גמי כרבי נתן כדאיתא בפרק יונא דופן ולפוס הכי גמר רב הונא בעל קרי מנייה דזב סבר לה גמי כר' שמעון דאמר בפ' ואלו דברים בפסחים דס"ל בזב כר' נתן דבעי פי האמה ואיתקש בעל קרי לזב ובעי גמי החתימות פי האמה כזב דהא קרא בעל קרי לא כתיב וזב כתיב או החתימות כזבו והא דלדיק מצינו למימרא דנוגע הוא ללחסי בעינן חתימות פי האמה דליהוי נגעות חוץ כדפי' רש"י ז"ל . ק"ל מי הכי זב גמי נוגע הוא ולמה לא יספור בויהב . א"ל בזב ודאי אע"ג שנוגע הוא לענין שיעוריה מיהו הוי רואה לענין טומאה דליהוי דאלו נוגע בזב טומאת ערב ואלו רואה טומאת נוגע והאי דאחמיר עליה רחמנא בחתימות פי האמה דליהוי גמי נוגע גורמ הכתוב הוא שלא יהא טמא טומאת שבעה עד שיראה זב ונגע נז מגע חוץ דה"ל רואה ונוגע ומ"ה אקש' א"כ בעל קרי רואה הוי ואפלי' במקום שאינו טמא משום נוגע טמא הוא משום רואה הרי דומה לזב מנח אחד שאף הוא יש לו טומאה כדלחסי שאינו מדין נגע . אלא אינו טמא אלא כנוגע וטומאתו נפי טומאת נגע היא א"כ מה הנוגע כקרי אינו סותר בויהב אף הרואה לא יסתור שהרי שניהן טומאה אחת לכן בכל ענין ומדין נגע טומאתו הכתוב . ומפרקינן התם כשגיל טמא"ל לה בלא לחלוי ויבה ואם תאמר והלא אין בהם חתימות פי האמה ואין הווב ממת' אלא כן . ו"ל כיון שזכא עם שכבת זרע שהוא חותם פי האמה הרי הוא כנוגע מתם שמתן כמיונו הוא ואינו חוכך ויאינו דלא אקשינן ויטמא טומא' שבעה אלא תסתור ו' דטומאה בזב גמור לית ליה כיון דליהוי רואה כשיצורו טומאת נגע זב איש ליה וכיון דזב הוא מיהא ובריה דין הוא לסתור הכל שאין כאן ו' נקיים דלא הוה ליה כלאו זב כבתיים שאין אחר אחר לכולן ומפרקי' גורמ הכתוב כך הוא מאחר שאין הווב היה כדי רואה אין לו טומאת ו' ואפילו לסתור ו' אלא סתירתו כטומאתו והא גמי רב הונא אליבא דנפסאי פשיט ליה דהא בפרק כילע הרגל בב"ב איכר ר' אליעזר דסבר אפשר בלא לחלוי ויבה בלא ויטמא בלא כרבי פריק ליה דרביס ניבוי ואי קשיא לך לרב הונא דאמר בעל קרי נוגע הוי תרי קראי למה לי דהא כתיב רואה וכתיב נוגע וכדדרשינן בפ' יונא דופן מדכתיב או איש . א"ל אע"ג דרוקא דוקא כנוגע הוא דמטמא א"ל ה"מ ברוחא דאיכא תרתי נגע ורואה אכל כנוגע בתרתייהו א"ל קמ"ל :

ע"ב דה"א דתנן המפרת מין דגים וחגבים ושרצים אם יש עמקן דם טמאה . חוקי' במחלוקת שטויה ורבנן היא ומלל פרישנן הכי ברישא דקתני כמין קליפה כמין סעורה כמין עפר וכמין יבחושין מ"מ דהאי ד"ה היא דכיון דמילי וזרתי ניבוי אפשר לפתוח קבר קטנה בלא דם ודמיא הא להאי דמפרקינן כבדיות (דף ט) כי אמרינן א"ל לפתיחת הקבר בלא דם היבא דגמור כולל דמפתח טפוי ואפשר לפתיחת הקבר בלא דם וכ"ש בכמין קליפה ויבחושין . ואם תאמר מ"מ מפתלת רוח דתנא כזביה יודעת מה הפילה ר' יהושע אומר א"ל לפתיחת הקבר בלא דם . א"ל התם דהפילה שפיר יבא דפתחת הקבר אבל יבחושין ועפר אינה לידה אלא במקור שהפיל טיפין הוא וברואה דם יבש בעלמא הוא והיינו כמי טעמא דלא אמרינן כדגים וחגבים ושרצים שאין עמהם דם תטול למים ואם מוקו טמאה דהתם בריה ניבוי ודאי וגולדת היא אלא שאינה טמאה וכן בחתימה דבשר גמור הוא אינה גמורה אבל כאן רואה היא ומכא יבש לה שממנה מפתלת כן ואע"פ שהייה כחוקת מעוברת והפילה לזו מעוברת הוא אלא של מכה הוא : דא דאמרינן מעיקרא דנן ויורה מיטרה ואין דנין בריאה מיטרה לזו למימרא דסתריה אהדרי והכא בתרתייהו אבא לתרתייהו אלא ה"ק זו אינו ג"ס כלל . והיינו דאקשינן מאי ב"מ הא תנא דבי רבי ישמעאל ולא מפרק הכי מילי היבא דליבא דדמי ליה אבל היבא דליבא דדמי ליה מדדמי ליה ילפינן כדאיתמר בעלמא אלא ודאי משום דלא אמרינן אלא היבא דסתרי אהדרי והכא בתרתייהו דגמור והדר אקשי' ועוד ניגמר בריאה מברואה . ויברר לאפנויי ודנין ויורה מיטרה דהשתא ודאי ליבא למיגמר אלא חד במופנה הילכך מדדמי ילפינן דאף על גב דוירר מופנה גבי אדם ליבא למיגמר בריאה דתנין מיהו בדין מופנה מדר אחר דאפנויי דוילר דהדס לזו לך ג"ס הוא והוא ליה כשאינו מופנה כל עיקר אי כמי השתא לא מתיק טעמיה אלא מפרש ואולי הוא ואמסקנא ניחא דליבא למיגמר דברואה כלל כדבעי למימר קתן . והא דאמרינן ויברר גבי טיטוס לזו מופנה

יש עמה לם טמאה נדה . הילכך אדומה ושחורה הרי היא עמה דם זרוקא ולבנה לריכה דם טמא עמה ואם לאו טהורה הא לר' יוחנן א"ל לפרשין כן שהרי הוא אחר שלפטר דמיס ד"ה טהורה ובודאי מני לתרתי כדאמרן למימר דלא תיקשי ליה לא בחדא מיהו אמן ה"ק לר' יוחנן דודאי לא מוקי לה אלא כפשוטה קשיא בתרתי . ורש"י ז"ל גורם וכ"כ כ"פ רבנן אירוקא ולבנה אלא אדומה ושחורה למאן קתני לה זכו ולא נהירא לי דבי אמרינן דרבנן אירוקא ולבנה בלחוד פליגי . ע"כ ברייתא ה"ק אדומה ושחורה טמא אירוקא ולבנה אם יש עמה דם טמא ואם לאו טהורה ורבנן ופירייהו קתנו לה : באפשר לפתיחת קבר בלא דם פליגי זבולוגמא דהני תנאי זכו' . ואי קשיא הא לת"ק דברייתא גופיה ספיקא משוי ליה ואלו ת"ק דמתני קאמר ולי לאו טהורה א"ל התם משום דילדה ויניה יודעת מה ילדה וחושפין ללידה וחושפין גמי לויבה שמא עם הכפל יבא דם אבל שילדה לידה יבישתא העמד אשה על חוקיה וטהור היא ועוד סתמי דקרו ולא תנאי זכו' וכן לגמון הראשון שאמר רבנן סברי לא אמרי' רוב חתיבו מד' מיני דמיס קן קשיא ותהוי כמי מחנה על מחכ' תהא טמאה מספק אלא משום האי טעמא הוא דהעמד אשה על חוקיה . וי"מ דהתם ה"ק לא אמרינן רוב חתיבות מד' מינין קן ולפיכך טמאה גמורה לא שאין שורפין כדאיתא בפ"ק ואין פי זה כגון :

ע"ב דה"א דאמר ר' יוחנן אם יש פה דם אגור טהורה איבא דמקשו ללישנא קמא דר' יוחנן ליחוי אס חתיבה זו מל' מנין טמאה שדרכה של אשה לראות דם נדה כחתימה וא"ל אחיה כלישנ' בפרה דר' יוחנן מאן דמתני לישנא קמא מתרן הא דרייה הא דרייה : והאי דקאמר ר' יוחנן ד"ה טהורה לרבנן דמתני' ולר' יהודה מירי' :

דא דמקשינן לר' יודא והא א"ר יוחנן משום רשב"י המפרת זכו' . וז"ל דמקשינן ליה מיניה ליישיבוי מתתני' דקתני אס יש עמה דם אין תוכיה לא . וז"ל קס"ד השתא דמתני' לאו עמה לאסוקי תוכה לא עמה לאסוקי חתימה גופה דאפילו היא מחרב מנין טהורה ומד' יוחנן מיפרשא ליה קשיא ומתני' לית ליה סיעתא כדדייהו ואע"ג דאמרן לעיל בגמרא דאלו רבנן סברי עמה אין תוכה לא היא מירא דגמור' ה' ה' קס"ד השתא ומ"ה פריק אפילו בדר' יוחנן דהתם משום דדרכה של אשה לראות דם בחתימה ומיני בתיבה הוא ואינו חושש כדפרישית לעיל . א"כ א"ל דמתניתינן לא סיעתא היא דקס"ד עמה לאסוקי תוכה משום שאין זה דם נדה אלא דם חתימה : דא דמקשינן ת"ק כמי טהורי מטהר ומפרקי' אלא לאו דפלאי פלוני איבא בנייהו . לזו דלריך להכי דהא גמי חתימה אלא שפופרת ואחי רבנן למימר אין זה דם נדה אלא של חתימה וכ"ש כשפופרת ואחי רבנן למימר אין זה דם נדה אלא של חתימה הא דם נדה טמאה ואפילו בשפופרת אלא הא דאמרינן דפלי פלוני איבא בנייהו משום דקים ליה דבאה גמיו פליגי לפוס טעמיהו וכיון דר' אלעזר סבר דם אגור הוא א"ל לטהר אלא בדלא אפלי' וכיון דרבנן סברי דם חתימה גופה הוא אפילו אפלאי גמי ודאי טהורה הילכך מפרש ואולי כולה פלוגתייהו . ומהדר אחיי בשפופרת דב"ע לא פליגי כי פליגי בחתימה מ"מ דרכה של אשה לראות דם נדה בחתימה . פי' רש"י ז"ל כדאיתא פלוני פליגי מר' דהוא ר' אלעזר סבר דרכה של אשה לראות דם נדה בחתימה . וכיון דאפלאי וליבא חגיגה טמאה וכי לא אפלאי רחמנא מיטרה מפרשה ולא בשפיר ולא בחתימה ורבנן סברי אין דרכה של אשה לראות דם נדה בחתימה אלא היא דם חתימה עמה הוא ולא מחזור דא"ל לא דמי האי דרכה של אשה וכן אפלאי למעלה בדר' יוחנן דהתם קאמרינן דכיון דדרכה אע"ג דלא אפלאי גמי לא חינה דהיינו אורחא ולישנא דגמ' כמי לא שמענה הכי כלל . אלא ה"מ מר דאינו רבנן סברי דרכה של אשה לראות דם בחתימה ולא טהור כן אלא משום שאין זה דם נדה אלא דם חתימה והיבא דהוי ודאי דם חתימה כגון מלאכה דם אגור טמאה והיינו לר' יוחנן ומר דהוא ר"א סבר אין דרכה של אשה הילכך הוי ליה כשפופרת ורחמנא אחרה כבשרה . והאי דמדכרי' סברא דרבנן קתני דר' אלעזר א"ל משום דאמרן לעיל דרכה של אשה כסברייהו : א"כ לזו דוקא וכן בשמה דכתיב בתלמודא דלא קסדי ובודאי דה"מ אחיי לתרתי כדרבנן הא דם נדה ודאי טמאה כדאפלאי וכשפופרת דב"ע לא פליגי דטהורה אלא ניחא ליה לתרתי בדידה ולא לעילוי בה פלי דהשתא לא מוספין כפלונייהו אפלאי פלוני כלל אלא כדאגור בחתימה פליגי כדפרישית . ועוד לאוקומא כדר' יוחנן דלעיל דלא לתקוס דלא כחד ככ"ל . ויש שפירם דלא ניחא ליה לאפיי לאוקומא פלוגתא דרבנן אפלאי פלוני בלחוד דהא לא מדכר' כדדיה כמילתיה דר' אלעזר דאכן בגמרא לזו חסורי מחסרה לברייתא כלל אלא מומר קאמרינן דלר"א בדיה פלאי טמאה ולא ניחא ליה לאוקומא פלוגתייהו אחיי דלא מתפרש כדברייתא כדדיה ואלו מילתא היא ור' יוחנן דר' אלעזר מר' אהרן מר' אבהו ומר' טעמא מחסרה ולא בחתימה ולפוס טעמיהו אפלאי פלוני טמאה ומר' כתיב לה טעמא אין זה דם נדה לטארי גמי אפלאי פלוני אלא כשטמא דפרישית עיקר :

חדושי נדה רהרמב"ן ז"ל פרק המפלת

והא דאמרי ליה רבנן והא חיפשא תניא חיפשא לגמרי הוא סר"ה אחר כל
 נורת לגמרי ח"ט או כולו אדם או כולו כהנה וחכ"ל מור' אדם ולא פניו
 בהמה אבל במקטת נורת אדם ולא הוא ויבינו דקתני תמני' כל שאין בו
 מנורת לאפוקי כולו כהמה ומדלח קתני אמו טהורה סתם תמנע ליה
 דכתתני פליגי וכרייתא נמי דמסייעא ליה כך מפורש בספר הישר .
 וכדרי דס"ו ז' ויתר נרואן והוא הלשון הראשון שכתבנו ואע"ג דקשיא
 נחש דר' יואשע בדפרישית והא דתניא תמנע דמות לילית אמו טהורה
 ליה ולד הוא לא שיש לו כנפים ולא אמרינן תמנע דנפוס תיש ופניו אדם
 היינו נמי טהמה תמנע דדלוי פניו אדם אע"פ שגופו תיש בשר טהור
 פניו חולינן אבל דדמות לילית ס"ד אין כאן נורת אדם כלל אלא נורת
 לילית היא זו בין בגוף בין בפניו קתמנען על דלילית גופה ולד הוא חלל
 טיש לו כנפים :

מוספה . אי קשיא הא כתיב נמי ישרנו היום יהוא אין כתוב בפשיה
 אלא בגוויו . ופי' דס"ו ז' דכיון שאין מוספה משני נדרין ומסיבין ה"כ
 יש להשיב מה לאדם שכן משמח מחיים ול"כ דהאי ליטת קתא לא נריך
 פירכא דלכ"ט מוספה משני נדרין עדיף ממוספה מנר"ה וכיון דע"כ
 פירכא יורה גמרינן ס"ל ברישא דאדם לגופיה וגבי מניבין נמי לגופיה
 ואין מוספה כל עיקר וכל ג"פ שאינו מוספה כל עיקר אין למידן הימנה
 זכ"ת ויביר האדם לגופיה ודכהמה מוספה ודגמרינן ויביר דתמן לגופיה
 ולאדם מוספה וגמרינן היינו דקאמרי ומהו ג"ה זה כלומר אחאי נוחא
 לך לאמנויי לחדח לגמרי ומיגמר מינה ולא לאמנויי מרווייהו ומיגמר
 מנייהו ופריק לרבנן הא עדיפא דהא אין מסיבין ולר' ישמעאל נמי הא
 עדיפא דהיכא דהיכ' מוספה משני נדרין היינו עדיף ולהכי אמנויי רחמנ'
 לטהמה משני נדרין דרדינן מוסף דכולו בגוה כי היכי דלא נוחא בחדך
 מוספה מנר' אדם הוא דכל היכא דהיכא למיטרי' פני נדרין דמוספ' כדרידי
 שדינן ומיטיב גמרינן בין לר' ישמעאל בין לרבנן אבל לליטת דרב אחא
 הויא דבש' והאי מתי פירכא משום דאפילו כשאינו גומרינן יורה יורה
 יוכלן אמו לגמור ברישא בריש' אע"פ שאינו מוספ' כל עיקר אלא מסיבין
 ולמוס' הכי בש' מתי פירכא ורבנן דפליגי עליה דר"מ בתמני' לא גמרי
 כדאשכחן בש' כל היר שאין אדם דן ג"ס מנעוהו וכן פי' דס"ו ז' . ואי
 קשיא לך לר"מ מתי פירכא ליהדר דינא ומתי מחאן דכיון דגמרי יורה
 ומתי כהמה חיה ועוף כי פרטת גבי מנין מה לאדם שכן משמח מחיים
 גימח בהמה מוכיח א"ג גמור מויביר דכהמה למד תלמד א"ל מה לטניס
 שכן משמחין כמנע וכמנע אחר דכגים שאין תמנעין ואע"פ שתקבלן
 טהמה טהמת ענתן אין להם :

ע"ב אמר רבא ואטו נקוב אמו טהורה . פירש' ז' קסבר
 טרפה חיה . וקשה להעמיד דברי הרב רבא שלא
 כהלכה ועוד אבי תתה ובי תמני שאין טרפה חיה י"ב חדש נטהר אמו של
 זה והלא הנפל שהוא כחצו וחיינו יכול לחיות או טהור מת ומתוך אמו
 טהורה זה סיבה נקוב האשט וכלו לו חשיו לא כ"ס ואפילו הולך שנימוק
 בשליח אמו טהורה והיאך ויהיה שאלו היה דבר שמתחלת ברייתו הוא
 אפשר לומר שאינו ראוי לבריית נשמה וטהור אלא זה שמה שבשיו נקב
 ומה כינוי למתוך ויולד חיברים איברים . לפיכך ל"ל שכל הנולד
 כשריפות ודאי אמו טהורה היא ואפילו היה טרפוהו בתחלת ברייתו טהור
 ראוי הוא לחיות י"ב חדש וכ"ס בטרפות נקב וחותר . והא דאמר רבא
 ופסו נקב טהורה לר' קאמר ולא בא אלא להשמיענו שטעמו אטוה אמו
 טהורה שאין זה בכלל אדם הוחל ונכר שכל בדרך החיים . והא דאמרי
 קאמפלגי בטרפה חיה שהיו קומו לרש' ז' לטהר וזר טרפה ל"ל שלא
 הקפידו אלא על לשון הכרייתא שחזרו ובהמה כדי שינטל מן החי וימות
 דקסבר חיי תנא דכל שכבר אטוה כלל חיותו איברים עד מקום שאלו
 ינטל מן החי וימות אינו בכלל זר ולא טהור זה בקרא טרפה אלא זה אינו
 נולד האולי ונכר אטוה אבל כחלקו האמוראין כמה הוא כדי שינטל מן
 החי ויונת ופי' ר' ובאי עד לר' ברה ודקדקו תמנו שהוא סוכר טרפה
 אינה חיה דהא קאמר שבכך החי מת לרש' ז' נבל תמנו זר' ובאי אמר עד
 לנקובה שבכך נעשה בגולה אבל טרפה אינה מתה ר' יואשע דאמר עד
 טכורו קסבר בין זו בין זו חיות קן וכל זה אינו אלא כשישיר כמה כדי
 שינטל מן החי אבל בולד שנטל תמנו לא כחלקו במינו ולא אמרו כאן אלא
 אטוה כמשהו אטוה . ומה שפי' דס"ו ז' אטוה חסר אינו נראה אלא
 אטוה דמתי ליה דמתי לקמן בריית גוף שאינו חתוך וכו' . הא דקשיא
 ואם אימתי ליתני שמה תנף אטוה ומניו מוסימין בלח' א"ל אימתי
 למיתני טובא ליתני שמה בלח' מניו תיש או אפילו מרנן אחר או שיש לו
 שני גבין ושתי שדראות וכתיב אפיקותה דדיקלה וכן ביולח בהן א"ל הנהו
 לא שביחי ולא ה"ל למיתני . אבל פניו ממוספין ס"ל למיתני משום
 דשביח נמי טיש מנף אטוה :

ר' בנע"א למימרא דחיי . פי' דס"ו ז' דהא אחתה
 לא מיתפרא אלא בחיה דאין חיבור
 אחת אשה לאחר מיתה ומתמי' א"כ יפיה סאל' ר' ירמיה וינמא נפקא
 מינה לענין אפסורי בתיה ואם אחת דאחות אפילו לאחר מיתה קן
 התורה ושד נפקא מינה לאפסורי באחותה שנים ונ' ימים אלא כך פירשו
 למיתרא דחיי שאל' לו לחיות כלל אין קדושין מוספין כנגד גמור כגון
 בת שמונה והכל הרי הוא כאבן לכל דבר אלא ודאי סבר' ר' ירמיה דחיי
 וקאמר ר' יהודה אחר שמואל לא אמרה ר"מ אלא האולי וכמניו מתקיים
 פי' האולי לזו דוקא דהא לא טעמה הוא לר"מ אלא משום יורה יורה
 או כנגדל עיניו כשל אדם או כשיש בו מנורת אדם אלא ה"ק לא אחר ר"מ
 שהוא ולא שיטלה על דעתו שהוא חי אלא זר הוא לענין טהמה שמינו
 מתקיים כנגד גמור שהוא אינו מתקיים וכמניו מתקיים : א"ר ירמיה
 בר אבה אחר רב הכל מודים וכו' . פי' ר' ירמיה משמיה דרב פליג
 דאמורא' ור' יוחנן דפריש' לעיל טעמיה דר"מ משום יורה יורה או
 משום גגולו שין שלדכרייה אפילו מייש גמור במתי אשה זר' מהלח הוא
 לטומאות ליה זכ"ס גופו אדם ופניו תיש דהיכא מקלת אדם וה"כ משמע
 דס"ל לרב יהודה משמיה דרב כותיה מדקאמר האולי וכמניו מתקיים
 ולרב ירמיה משמיה דרב לית ליה הנהו טעמי אלא ר"מ ורבנן בסברא
 בעלמא פליגי בשטניו אדם ונכר בעין א' ככהמה שר"מ אומר מנר' אדם
 בעין והא חיפא וחכ"ל כל נורת ממש . והי"ל ר"מ דכמנע ועין וכן
 הדין ולסת ונתת הדין כפי' אלא להכי נקט פניו אדם ועין אחד ככהמה
 פניו דוקא דמתהפכי פתמי סברי דהא לא מתפרא סברא דרבנן לר"מ
 אלא חיפשא בלי שנא לכולהו ואיפשא בסברא דר"מ דתפשא להברייתא
 לרבנן וכדפי' דס"ו ז' ולסבריה דרב הא דתני' לקתמנעל דמות נחש אמו
 טהורה ליה ר' יואשע ויחדאה היא ולית ליה דר' מוכ"ס דרבנן והיה
 דתניא לעיל נראין דברי ר' מ' ככהמה חיה בהי נמי מתוקמת ככהמה
 חיה ומקל' סימנין דאדם דכיון דהיא עגמה עיניה הולכות בשל אדם
 במקנת סימנין נעשית כאדם גמור מה שאין כן בעופו' שאפילו כל פניו
 כאדם ועיניו לגמרי אינו כלום . והאי דדחי ר' אחא בריה דרבא לעיל
 כדקור לרבנן דמודו רבנן בקריא וקסוף האולי ויש להם לטמות כאדם
 דחיה בעלמא היא דחיי בסברת דר' אלעזר בר גדוק אבל לפוט מוסקא
 לרבנן לסת' חדא מגורות דפניו עיניה ולרדך נמי גבין ונתת וקן דאדם
 ועין נמי דאדם ואע"פ שהולכות לפניהם גורך נורת דאדם באוכמא .
 וי"מ דלרב ירמיה גופיה חיה ליה איכא דר' ירמיה יורה וחי כולה חיה
 פניו וגופו אמו טהורה ליה האולי וכמניו מתקיים והא דאמר גופו אדם
 ומניו תיש ולא כלום משום שאין זה לא מין כהמה ולא מין אדם והאולי
 ואין לו מין מתקיים דברי הכל ולא כלום ולפי' דכרייה קשיא א"כ מהא
 ליה לר' ירמיה א"ר דר"מ כפניו אדם ונכר בעין א' ככהמה פליג דילמא
 בההו רבנן ס"ל דלאו אדם הוא ומין כהמה נמי אינו שאין לך ככהמה
 פמוהו והא אמרי' קסבר דר' מ' ורבנן כפניו נמי פליגי אחאי מחדמי
 ליה רבנן כל שאין בו מנורת אדם ולא קתני וחכ"ל אמו טהורה א"כ
 וחכ"ל אינו זר שמע' דר"מ דתמנע נמי במקנת אור' ואמרי ליה לא
 כל נורה בעי למעטי נורה כהמה גמורה ולמעטי נמי מקנת נורה אדם

ר' בר ע"א דא דאמרינן ושמואל סבר בריה בעלמא אימתי וכו'
 אמרינן רחמנא למתא בעלמא . פירש' ז' וז'
 אמו המין אחר לו וק"ל ח"כ לשמואל אפילו יונה לאויר השול' נמי ליפארי
 דה"ל כקלוס בן פרה דשרי ונראה מדבריו דבין לרב בין לשמואל במעי
 טהורה לא חיי הילכך ינא לאויר השולס משום נפל אסור אפילו לשמואל
 והא דפריך רב שימי מתניתין ר' תינא בן אנטונינוס אומר וכו' לרב
 ה"ה לשמואל אלא גביה הוה קאי דבר בריה הוה . ולא נהירא ועוד דהתם
 בש' ואלו מומין (ד' י"ג ע"ג) מן לה למתנ' גבי מומי כהן איזיה גבן ר'
 חיכא בן אנטונינוס אומר כל שיש לו פני גבין ושדראות והוה ביה למימר'
 דחיי והאמר רב בשעת אינו זר ככהמה אסור כאכילה ולא מדברין התם
 דשמואל בכלום בעולם אלא הכי משמע פירושא לכ"ס מינע בעלמא ליבא
 כי פליגי בברייה רב סבר אפילו בריה בעולם ליבא דלא חיי הילכך כי
 אגמריה רחמנא למתא במעי כהמה אגמריה דכחן לא נריך נפל הוא .
 ושמואל סבר בריה בעלמא אימתי דחיי וכי אגמריה רחמנא בטיבא לאויר
 השולס דלא תימא בקלוט בן פרה הוא אבל במעי כהמה דאפילו נפל
 שריא איזיה נמי שרי :

ע"ב המפלת ספיר מלא בשר ימותהו . פי' קא מייביעא
 ליה לרבנן דפליגי עליה דר' יואשע מופלגי
 נמי בבשר ימותהו או לא אחר להם לא שמעתי אחר לפני ר' ישמעאל בר'
 יוסי משום אביו כך אמר אבא מלא דס' טהורה נדה מלא בשר טהור ליה
 שהיא ר' ישמעאל סבור שלא אמר אביו כדברי היחיד ולפיכך דחה רבי
 ואחר שמה כדברי ר' יואשע אמרה וזה שאתה מלא בשר לאו דוקא אלא
 ה"ה למחוי עבוד ולא פי' בשר אלא להיטיב לגול אפילו לר' יואשע ויש
 שגורסין דה כחאן בסומכוס מדיחא ביחידאה הא נמי דילמא בר' יואשע
 אמרה ואינו בספרים . וז"ת ביון שרפי לא קבלה אפילו בבשר ימותהו
 שיהא

והא דאמרי ליה רבנן והא חיפשא תניא חיפשא לגמרי הוא סר"ה אחר כל
 נורת לגמרי ח"ט או כולו אדם או כולו כהנה וחכ"ל מור' אדם ולא פניו
 בהמה אבל במקטת נורת אדם ולא הוא ויבינו דקתני תמני' כל שאין בו
 מנורת לאפוקי כולו כהמה ומדלח קתני אמו טהורה סתם תמנע ליה
 דכתתני פליגי וכרייתא נמי דמסייעא ליה כך מפורש בספר הישר .
 וכדרי דס"ו ז' ויתר נרואן והוא הלשון הראשון שכתבנו ואע"ג דקשיא
 נחש דר' יואשע בדפרישית והא דתניא תמנע דמות לילית אמו טהורה
 ליה ולד הוא לא שיש לו כנפים ולא אמרינן תמנע דנפוס תיש ופניו אדם
 היינו נמי טהמה תמנע דדלוי פניו אדם אע"פ שגופו תיש בשר טהור
 פניו חולינן אבל דדמות לילית ס"ד אין כאן נורת אדם כלל אלא נורת
 לילית היא זו בין בגוף בין בפניו קתמנען על דלילית גופה ולד הוא חלל
 טיש לו כנפים :

מוספה . אי קשיא הא כתיב נמי ישרנו היום יהוא אין כתוב בפשיה
 אלא בגוויו . ופי' דס"ו ז' דכיון שאין מוספה משני נדרין ומסיבין ה"כ
 יש להשיב מה לאדם שכן משמח מחיים ול"כ דהאי ליטת קתא לא נריך
 פירכא דלכ"ט מוספה משני נדרין עדיף ממוספה מנר"ה וכיון דע"כ
 פירכא יורה גמרינן ס"ל ברישא דאדם לגופיה וגבי מניבין נמי לגופיה
 ואין מוספה כל עיקר וכל ג"פ שאינו מוספה כל עיקר אין למידן הימנה
 זכ"ת ויביר האדם לגופיה ודכהמה מוספה ודגמרינן ויביר דתמן לגופיה
 ולאדם מוספה וגמרינן היינו דקאמרי ומהו ג"ה זה כלומר אחאי נוחא
 לך לאמנויי לחדח לגמרי ומיגמר מינה ולא לאמנויי מרווייהו ומיגמר
 מנייהו ופריק לרבנן הא עדיפא דהא אין מסיבין ולר' ישמעאל נמי הא
 עדיפא דהיכא דהיכ' מוספה משני נדרין היינו עדיף ולהכי אמנויי רחמנ'
 לטהמה משני נדרין דרדינן מוסף דכולו בגוה כי היכי דלא נוחא בחדך
 מוספה מנר' אדם הוא דכל היכא דהיכא למיטרי' פני נדרין דמוספ' כדרידי
 שדינן ומיטיב גמרינן בין לר' ישמעאל בין לרבנן אבל לליטת דרב אחא
 הויא דבש' והאי מתי פירכא משום דאפילו כשאינו גומרינן יורה יורה
 יוכלן אמו לגמור ברישא בריש' אע"פ שאינו מוספ' כל עיקר אלא מסיבין
 ולמוס' הכי בש' מתי פירכא ורבנן דפליגי עליה דר"מ בתמני' לא גמרי
 כדאשכחן בש' כל היר שאין אדם דן ג"ס מנעוהו וכן פי' דס"ו ז' . ואי
 קשיא לך לר"מ מתי פירכא ליהדר דינא ומתי מחאן דכיון דגמרי יורה
 ומתי כהמה חיה ועוף כי פרטת גבי מנין מה לאדם שכן משמח מחיים
 גימח בהמה מוכיח א"ג גמור מויביר דכהמה למד תלמד א"ל מה לטניס
 שכן משמחין כמנע וכמנע אחר דכגים שאין תמנעין ואע"פ שתקבלן
 טהמה טהמת ענתן אין להם :

הרושי נדה להרמב"ן ז"ל פרק המפרת

פה

שיא ולד ריב"ל מנין לו דקאמרי בכלל מחלוקת אבל בעבור ד"ה ולד זה אינה שאלה דריב"ל כ"ר יוסי ס"ל וקסטר ר' יוסי לרבנן אמרה כדסבד כמי ר' ושמעאל בר' יוסי ועוד דכיון דרבי לא שמעתי אמר אינה תסובה לדברי ריב"ל שחם ר' לא שמע ריב"ל שמע לא דריב"ל אינה ראייה וי"ל אין אומרים בדברים אלו דומה לזו שאפשר לומר עכור ולד וכסר טימוח שחם אינו ולד ונחיא דליתר בני איפכא ולפיכך נחלקו בכללן :

דף רב ע"א דא דלמיר רב הווא בר תחליפה משמיה דרבא ולד מדגפיק קבא דריסיה הויה ליה לידה סנדל עד דנפיק רוביה . פי' רש"י ז"ל משום שאין הראש פוטר בנפלים . ופמ"א דלמיר הכי איתובב במ"ה בכורות אלא איכא לפרושי דאפילו למ"ד הראש פוטר בנפלים ה"מ בולד שלם או אפילו במחוקך שגמר גורמו אבל סנדל שלא נגמרה לו גורה לא חשיב רישיה למהוי ביה לידה : **דא דלמיר** תלת מתני' ותרמי שמעמא שיעורן טעם ואקסי' תרמי חלה היא היינו טעמא דלא מקשינן תלת ד' הויין משום דהוא איכא לומר רבי טילא לית ליה דר' קייא דשיעור אוב טעמו מ"ה מקשינן אס כן תרומיהו כי הדדי טיבה וחדא נקט :

ע"ב דהא דלמירין השמא דתתיה להכי הך נמי פלוגתא היא דקתני סיפא א"ר יהודה לא אמרו טעם לא תן התנור לבותל . ק"ל ויחשוב מן התנור לבותל למודה ר' יהודה ו"מ למיחשבי בדברי הכל וא"כ לא חשיב חד דדברי הכל ה"מ לומר סתמא אפן היוכל מן התנור טעם דהא קא חשיב ככ"ג טעם סוכה למר בדוסן ג' ולמר בדוסן ד' כיון דכוליה אית להו דוסן טעם קחשיב ליה ה"כ כולה אית להו אפן היוכל מן התנור טעם מחאן או מחאן ואיכא לומר התם הכל מודים שיעור דוסן א"כ סוכה טעם והסדר כהלכתן . וכי אמר דוסן סוכה טעם ליתא למיטעי במירי דפלוגתא . אבל כהא חי אחר סתמא אפן היוכל מן התנור הוא משמע מכל גדרין ואתיה כרבנן ואיפריש נמי אפן היוכל בין התנור לבותל טעם הוה משמע ה"ה בין תנור לבית אינו טעם כר' יהודה ויחיהו במילתא דכלוגתא לא איירי לא כמר ולא כמר . ולא בשי לפרושי תרומיהו ובדואי משמע לכאורה דהשם דלמירין להכי ומפרקינן דהך נמי כלוגתא היא הדר ביה תתירוניה דקאמר כי קאמרי היכא דבנר מטעם לא חיובי וכו' . והשם קשיא לי טובא וליחשוב הוי דתנן במ"ה כלים פי"ח ג"ד לשתי כרטיס טעם על טעם לוכסן או שמעמא פחות מטעם טהורה רישא ל"ק דטעם על טעם לא קאמרינן סיפא לחיוב . ועוד שם בפרק בתרא חוט מאוני' של חנוכי ושל בעלי בתים טעם יד קרדום מלפניו טעם טהיר הפרגל טעם יד קתב ושל מפתחי אבנים טעם . וי"ל כי קאמרינן היכא דבנר מטעם לא חיובי והכי כ"ס דבנר מטעם ידיהו הוי וכו' קאמרינן השם דתתיה להכי לאו למימרא דלית' לשנויה דשנינן לא למימרא דתתיה לא תיתי תיובתא בני מדרש כלל : **דא דלמיר** רב אין הולד מתעבב ה"ה דלמירין לקמן תעשה וכתתיה ולד אחרונה אחר חבירו שלשים יום ולית ליה נמי תעשה דיהודה וחוקיה ולית ליה נמי הוי דלמירין בכתוב' וגיבמות ג' נשים משתנות כמך קטנה מעוברת מתיקה מעוברת שמא תעשה עוברת סנדל אלא קסבר אין אשה מתעברת וחוקיה ומתעברת ולפיכך אין ולד מתעבב אחר חבירו כלום . ואין דבריהם נראין דג' אשים מתנינן הוא ויחיהו תהוי תיובתיה דרב . ועוד תעשה דיהודה וחוקיה בני תיביה דהוא יושב לפניו ופן יושבין עמו ככה"מ היכי אפשר דלא חיובי וחס אינו אומר דלא הוי דברים מעולם מאן מהימן לאסחודי עליהו אלא היינו טעמא דרב דקסבר אין אשה מתעברת וחוקיה ומתעברת בין כפל בין של קיימא אלא א"כ נעשה א' מהם סנדל וסנדל כרוך עם הולד הוא וינא שחבור אותו ונדבך בו והיינו טעמא דמוך . אבל כשהאשה מתעברת תאומים טעם אחת היא שמתחלקת וקסבר נגמרון לא' או לט' אין הולד מתעבב אחר חבירו כלום אלא א"כ הפילה א' נפל וא' שלא אבל פעמים שנחלקו לאשים וא' מהן נגמר לט' וא' לו וכוה מודה רב שהול' משתתא אחר חבירו כדי שתגמור גורמו בזמנו . והיינו תעשה דיהודה וחוקיה ומיניה לית ליה תפוכי שמעמא לקתן כ"ד לולד דבאר ירחא לא משתתא אלא לא' לית ליה ויהא דלמירין לעיל סנדל מהו דתימא הואיל וא"ר ינחם עד קמ"ל טיבהס הורישו בבת אחת ודאי קשיא דהא איכא סנדל דמתעברת וחוקיה ומתעברת וזה זכר וזה נקבה כדפרישי' בתשעת מוך . ואיכא לומר אין ודאי דמני למימר הכי אלא שמא תאמר היכא דבעל ופירס מדהאי זכר הני נמי זכר וא' אפילו ככה"ג חיישין שמא טיבהס הורישו כחת ודאי זכר נמי והאי נקבה ככ"ל : **אין** תולין את השליח אלא דבבר של קיימא . פי' רש"י ז"ל שכיולבו מתקיים אם היו חדשו כגון למשוי שחם הפילה דבר שאינו ראוי לכרית נעשה כגון כבדא בירך לחתונה וכו' אטו וא"כ הפילה שליח פי' בתוך ג' אוששין לולד אחר . ופירס חוייה לרב יהודה בימות משום דשמיה מרב ולא אמרה ואינו מחזור דבן קיימא לחפוקי כל נפל משמע וכדאמרן דלית כאן בנפלי כאן בן קיימא ולא ידעתי מי חוקיקו לשנות פירושו אלא הא דלמיר

דף רב ע"א דא דלמיר רב הווא בר תחליפה משמיה דרבא ולד מדגפיק קבא דריסיה הויה ליה לידה סנדל עד דנפיק רוביה . פי' רש"י ז"ל משום שאין הראש פוטר בנפלים . ופמ"א דלמיר הכי איתובב במ"ה בכורות אלא איכא לפרושי דאפילו למ"ד הראש פוטר בנפלים ה"מ בולד שלם או אפילו במחוקך שגמר גורמו אבל סנדל שלא נגמרה לו גורה לא חשיב רישיה למהוי ביה לידה : **דא דלמיר** תלת מתני' ותרמי שמעמא שיעורן טעם ואקסי' תרמי חלה היא היינו טעמא דלא מקשינן תלת ד' הויין משום דהוא איכא לומר רבי טילא לית ליה דר' קייא דשיעור אוב טעמו מ"ה מקשינן אס כן תרומיהו כי הדדי טיבה וחדא נקט :

דרב פליגא דארב יהוד' דלמיר לעיל משמיה דרב הפילה נפל וא"כ הפילו שליח כל שלשה ימים תולין אותה בולד ושאר תלמידים דרב אומרי' משמיה' דאין תולין את השליח בכלל אפילו יום א' אלא א"כ ילדה עמו אבל כגון קיימא תולין אותה אפילו מכאן ועד י' ימים . ושמעתי שפירשו בירושלמי במ"ס זו לפי שאין השליח פורשת עד שגמר לפיכך אין תולין אותה בכלל . ובשאלות דרב אחא משכחא ז"ל כגב לכך תולין אותה בכך קיימא דלמיר' חב חיותא הולד כועט לשליח ונפיק . אבל כפל דלית ביה חיותא לא . ומ"ה חוייה שמואל לרב יהודה בימות דשמעיה דלמיר משמיה דרב דכל ג' תליא שליח בכלל וכיון דשמעיהו לכוליה תלמידי דרב דלמיר אין תולין כלל אחר ודאי ר' יהודה טעי :

דף רב ע"א דא דלמיר רב הווא בר תחליפה משמיה דרבא ולד מדגפיק קבא דריסיה הויה ליה לידה סנדל עד דנפיק רוביה . פי' רש"י ז"ל משום שאין הראש פוטר בנפלים . ופמ"א דלמיר הכי איתובב במ"ה בכורות אלא איכא לפרושי דאפילו למ"ד הראש פוטר בנפלים ה"מ בולד שלם או אפילו במחוקך שגמר גורמו אבל סנדל שלא נגמרה לו גורה לא חשיב רישיה למהוי ביה לידה : **דא דלמיר** תלת מתני' ותרמי שמעמא שיעורן טעם ואקסי' תרמי חלה היא היינו טעמא דלא מקשינן תלת ד' הויין משום דהוא איכא לומר רבי טילא לית ליה דר' קייא דשיעור אוב טעמו מ"ה מקשינן אס כן תרומיהו כי הדדי טיבה וחדא נקט :

דף רב ע"א דא דלמיר רב הווא בר תחליפה משמיה דרבא ולד מדגפיק קבא דריסיה הויה ליה לידה סנדל עד דנפיק רוביה . פי' רש"י ז"ל משום שאין הראש פוטר בנפלים . ופמ"א דלמיר הכי איתובב במ"ה בכורות אלא איכא לפרושי דאפילו למ"ד הראש פוטר בנפלים ה"מ בולד שלם או אפילו במחוקך שגמר גורמו אבל סנדל שלא נגמרה לו גורה לא חשיב רישיה למהוי ביה לידה : **דא דלמיר** תלת מתני' ותרמי שמעמא שיעורן טעם ואקסי' תרמי חלה היא היינו טעמא דלא מקשינן תלת ד' הויין משום דהוא איכא לומר רבי טילא לית ליה דר' קייא דשיעור אוב טעמו מ"ה מקשינן אס כן תרומיהו כי הדדי טיבה וחדא נקט :

והרקוב

חרושי נרה להרמב"ן ז"ל פרק המפרת

פו

זה ר' אב"ד ז"ל כתב דאיכא למרוזי דכיון דלאו פסיקא להו דאי אפ"י
 בימינו לאה טבילה לא חשיבי כ"כ היכי דתרינין בטוטה כפ"י בתרא
 וזה הלשון נכון בעיני דב"ש דקא חפשי טבילות מהדרי לאפשי בהו טובא
 וכ"ה דלא חפשי בהו טפי לא חשיבי לה ונפס הרב חתנו ז"ל תירץ דכין
 השמשות דר' יהודה אפליגו ב"ש וכ"ה כ"ש סברי כר' יהודה דספיקא הוא
 וכ"ה סברי כר' יוסי דכין השמשות דר' יהודה יתמה הוא ולכך ליתא
 לטבילה יתירתי ועומק גדול הוא אלא תימא גדול הוא היכי שפיק מיניה
 תלמודא זה הלשון הרב ז"ל : איירי דפתח בשבוע מסיק לה איירי
 דפתח טמא תנא טהור פ"ו וה"ה דלענין כ"ה טבילות דב"ש ה"כ הוה
 קמ"ל בעשרה שבועים כולם טמאים או טהורים לא משום דכפי ליתמא
 קמ"ל לאר"ל לא קודם לכן ולא לאחר כן משום השמשות דאמרן מנא
 הכי וה"ק בתוספ' כיון דמינו עשרה שבועין נפשיי להו טבילות שהרי
 שבוע ט' דטמא הוא ג' ימים ראשונים שבו איכא לספוקיהו בסוף לידה
 ותחלת דיה ויום ל' תחלת כדה ונחללת לריכה טבילה לג' ימים בשבוע
 שערי ו תורו עד סוף שבועי קחשיב לאחר פ"ל חשיב דהא לא תננה
 אלא חב גרדא וכ"ש למיז דמריקין בסמוך דלא מיירו ב"ש לא בלידה
 והא דאקשי יומא קמא דתימא לקמן לטבילה דילמא סומרת יום כנ"ה ויום
 היא לחו לב"ש מקשיק דהא אינהא לא ויכה גדולה ולא וכה קטנה קחשיבי
 אלא וילדת כובב בלחוד כדאמרן אלא לב"ש בעינן דהא דמתריקין ויכה
 גרדמת לא קחשיב לב"ש לא גריקין לתימא הכי אלא דמקמי תשמיש
 קחשיבי כולהו דלכתיב תשמיש לא קחשיבי א"כ השתא דתימא להכי

סליק פרק המפרת

פרק בנות כותיים

דף לא ע"ב מתניתין . בנות כותיים נדות מערימתן .
 למיטוטא וקסבר ר"מ כותיים גירי אמת הן דהכי אסיקנא בכ"ק (דף לא)
 לדידה וכוין סגן גירי אמת הן מטמאות בדה מן התורה יס לחוס
 לספיקו והיינו בני דקתיני און חייבין עליהן על ביאת מקדש מפני
 שטומאתן בספק . וה"ל ומה העמידו משנתנו לר"מ לחוד דחיים
 למיטוטא . והא אפילו לר' יוסי נמי אית ליה בנות הכותיים כד' מערימתן
 כדאיתרינן בפ"ק דשב"ת (דף טו ס"ג) גבי י"ח דבר לר' יוסי כלרי להו ואמר
 ר' נחמן בר יצחק בנות כותיים כד' מערימתן בו כיון גורו כלומר גזירה
 בעלמא כד' שלא יטמאו בהן או גזירה משום מיטעו סגן טמאות . י"ל
 כיון דמתי' קסבר כותיים גירי אמת הן דהיינו סבריה דר"מ ור' יוסי
 שמעינן ליה דפליג עליה וסבר גירי ארוית הן כדאיתא במנחות דפרק ר'
 ישמעאל (דף טו) ובתקומות אחרים הילכך יתא' לן לחוקמא לדידה
 ומריכא . ועוד דאיהו סתם מתני' ולא למתקל תנאי מעלמא ומש' גזרת
 ר' יצחק . ועוד דקתיני לה דומיא דסיפא דכותיים עלמא והתם לאו גזיר'
 אלא ריבא הוא לחוס לספיקו . וזה שכתבנו לפי גרסת תקנת הספרים
 אבל מהרבה מהן מספרי הגוונים שלא נחלל שם במש' שכת' אותה הגרס'
 כ"ל ואפ"כ השכון י"ח דבר עולה לן יפה :

ע"ב למעוטי
 אשה מלוגן . מלמתי בתוספות שמקשים למה
 לי מיטוטא והרי מלוגו ה' דמים טמאי' באשה
 ומו' לא . וי"ל דהכי דאינו דם הוה אמי בק"ו ומה איהו שאינו מטמא
 באורם מטמא בלובן אשה שמתמאה באורם ארינו דין שמתמא בלובן ודם
 טהור באשה מיתוקם בירוק ודיה כ' השיב ר"ש לר' יהודה חתנו ז"ל .
 והס הקשו בתוספות והא ק"ו פירכא הוא מה לנקבה שכן אינה מטמאה
 בראיות כבימי' כדאיתרינן בסמוך . ואמרנו גלויי מילמא בעלמא היא
 דאחד איש ואשה מטמאין בלובן כיון דמתוקם דם טהור ספיר . ולא
 מחוור לי דלם לובן טמא משום גדה כ"ש רוקן ודיה שכולן לא נטהרו
 אלא משום שאינן אלא לובן וכ"ל דמ"ה אינטרין ימורח דאי משום הא
 דה' דמי' לא הוה ממעט' אלא מטומאת כדה ועדיין היינו מטמאי' באשה
 מדיון שכתב זרע או זוב של איש היינו מטמאין לטהרות ולא לבעלה ומיניה
 ממעט ליה . ומ"מ יפה הר"ב ז"ל תלמדנו דאי לא ילפי מהדדי מנא תיסי
 לובן באשה ואורם דם באיש דלגטריכו קראי למעוטיכנו . ואמרנו
 בתוספות שעוד שאלו בכל מקום ואין לרבות וכאן למעט הסיב לו כ"ש
 כיון דלא אלטריכו לרבויה מפרשין להו לקרא דייפר ואיש ואשה למר
 אשה דוקא אמרתי ולא איש איש דוק' אמרתי ולא אשה : פשיטא דהא
 קא דרם להו . פי' לאו פשיטא מגופא דמילתא אלא פשיטא דכל דקא
 דריס להו תחמת דביניהו למדרם דתניא בת"כ אשר יבש עליו הזב אין לי
 אלא יושב ומגע מניין לטערה מוסבות זה על גב זה ואפילו על גבי אבן
 מוסתה ת"ל והיושב על הכלי אשר יבש וכו' . ומשום דמילתא רגילה היא
 בתלמודא הוא קאמרין פשיטא דלא ה"ל הכא למיתבי אלא שמשמ' מדרסי
 ובפי' עולוינו של זב שמתעי בדריס רביס והנכון מהם מה שחמרו מעם
 ר"ש ז"ל שהוא דבר הנשאל עליו כיון הוא בכף מאזינים ומשכבות ומוסבות
 בכף שניה וברשו הן תמאין מדרם כרע הזב וזה עולוינו של זב ומתמאין
 אוכלין ומשקין . ומתיבן למיבשי מגלן דתניא וכל המגע בכל אשר יבש
 מחתי' מתי' תחתיו אלימא מחתי' דוב דהיינו משפך מתי' חמי' אשר יבש
 במשכבו נפקא . ופי' קשיא לך דלרבה הוא מטמא בגדיס דתיכבידי

דף רב ע"א שניא
 פירשתייה בתחל' מסכ' יבמות : דא נמי
 מיטוטא דשכיח הוא דתניא מעשה והטבילה קודם לאתה . וה"ל שחא
 משום גניבות אמה בה הטבילה לכוכה בתרומה . וי"ל שידועין היה
 בגמרא שלא בא ר' יוסי אלא להטיר על סומת עמה והכי קתיני מעשה
 היה דפרשת גרה והטבילה קודם לאתה . ולא אטבילה בלחוד אסחיד
 אלא אפרשה אסחיד דאי לאו הכי פשיטא ותא חזי האן גרדא רבה מסחיד
 עליה . ח"כ אין דרכן של בני אדם להפרישה מאמה אלא לכך הטבילה
 שלא מטמא את הבשים שגונבות בה ומגפפות אותה ויחזור ויטמאו הן
 שהרי היא ראשון ואין מטמאה אדם . ואותה שבפומבדיתא נמי מטבילה
 לטומא' גופה אינה ריכה להפרישה מאמה כדמפר' זאזיל : ולא יחללו
 את קדשי בני ישראל לרבות את הסך ואת השותה . י"מ שהיא אסתמתא
 דרבנן דהא קי' לגבי יום הכפורים דלכילה וספיה לחוריית' ובכרת ואין
 טובה בכלל שניה . ויש לפרש א"כ שמתרבה סיכה כשתייה לענין
 תרומה מריבוי הכמוב לשחר כל התורה כולה אינה כשתייה . ואי משום
 ובשמן בעלמא דשידך נמי בכל התורה היא חלי אסתמת' בעלמא היא
 מדבריי קבלה ומיאו ודאי מכיון דאיתרינן גבי תרומה גופא מולא יחללו
 ואיבצית אימא מוכשמן בעלמא פשיטא דכולה רבנן היא . ואמרנו

יבכס